

STANOVISKO REPUBLIKOVEJ ÚNIE ZAMESTNÁVATEĽOV

Návrh vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, ktorou sa ustanovujú kritériá trvalej udržateľnosti

<https://www.slov-lex.sk/elegislativa/legislativne-procesy/SK/LP/2025/604>

Materiál v pripomienkovom konaní do 28.11.2025

Stručný popis podstaty materiálu najmä jeho relevancie z pohľadu RÚZ

Materiál predkladá do medzirezortného pripomienkového konania Ministerstvo životného prostredia SR na základe uznesenia vlády Slovenskej republiky č.195/2024 z 3. apríla 2024

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

V návrhu vyhlášky sa v porovnaní s platnou vyhláškou MŽP SR č. 271/2011 Z. z. menia niektoré kritériá trvalej udržateľnosti vyplývajúce zo smernice. Ide o environmentálne kritériá, ako aj kritériá úspor emisií skleníkových plynov pri palivách z obnoviteľných zdrojov nebiologického pôvodu a fosílnych palivách vyrobených z odpadu. Zároveň sa rušia ustanovenia týkajúce sa podrobností o zasielaní správ o úrovni tvorby emisií skleníkových plynov počas životného cyklu na jednotku energie z pohonnej látky a dodávanej energie. Rušia sa tiež ciele pri znižovaní emisií skleníkových plynov počas životného cyklu na jednotku energie z pohonnej látky.

V návrhu vyhlášky sa vykonávajú ustanovenia § 19b ods. 1 zákona č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby. Návrh vyhlášky určuje podrobnosti vyplývajúce z povinností stanovených zákonom v oblasti trvalej udržateľnosti biopalív, biokvapalín a palív z biomasy.

Postoj RÚZ k materiálu

návrhu vyhlášky sa v porovnaní s platnou vyhláškou MŽP SR č. 271/2011 Z. z. menia niektoré kritériá trvalej udržateľnosti vyplývajúce zo smernice. Ide o environmentálne kritériá, ako aj kritériá úspor emisií skleníkových plynov pri palivách z obnoviteľných zdrojov nebiologického pôvodu a fosílnych palivách vyrobených z odpadu. k návrhu predkladá nižšie uvedené pripomienky.

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Zásadná pripomienka k § 1 písm. n)

V § 1 navrhujeme vypustiť písm. n) bez náhrady. Táto pripomienka je previazaná s pripomienkou k § 9.

Odôvodnenie:

K 20.11.2025 neboli na EÚ úrovni prijaté dlhoočakávané pravidlá týkajúce sa vkladania údajov do databázy Únie, pravidlá týkajúce postavenia plyných palív v databáze Únie a Európskej komisii naďalej chýba právny základ umožňujúci rozšíriť rozsah databázy Únie aj na vstupné materiály.

Vzhľadom na to, že vyhláška MŽP SR o kritériách trvalej udržateľnosti má byť v súlade s vykonávacím nariadením EÚ 2022/996, ktorého novelizácia bola kvôli databáze Únie už avizovaná, navrhujeme MŽP SR predmetné ustanovenia vypustiť v celom rozsahu a znovu ich do vyhlášky doplniť v čase, kedy budú na EÚ úrovni jasne stanovené pravidlá, termíny, rozsah činností a fungovanie databázy Únie. Vkladanie vybraných ustanovení o databáze Únie považujeme za predčasné a nesie so sebou vysokú mieru rizika, že ustanovenia bude nutné v každom prípade novelizovať po tom, ako sa prijme novela vykonávacieho nariadenia EÚ 2022/996.

Rovnako nám v súčasnosti nie je zrejmé, či používanie databázy Únie bude záväzná aj pre zariadenia na výrobu elektriny a tepla s povinnosťou preukazovať plnenie kritérií trvalej udržateľnosti palív z biomasy (bioplynové stanice s príkonom nad 2MW).

2. Zásadná pripomienka k § 3 ods. 2 písm. f)

Žiadame upresniť výklad k počítaniu rokov prevádzky zariadení spadajúcich pod písm. f)

Odôvodnenie:

Podľa písm. f), g) a h) sa uplatňujú minimálne požadované emisné úspory v závislosti od dvoch faktorov:

1. Termín spustenia zariadenia do prevádzky
2. Dĺžka prevádzky zariadenia

Žiadame aby navrhovateľ objasnil spôsob výpočtu dĺžky prevádzky zariadenie, resp. potvrdil, že nemusí ísť o nepretržitú prevádzku, ale dochádza k sčítavaniu všetkých rokov prevádzky od momentu prvého spustenia do prevádzky. Konkrétny príklad: v prípade ak bolo zariadenie spustené do prevádzky napr. k 2.1.2021, bolo v prevádzke do 2.2.2022, kedy bolo odstavené a k opätovnému spusteniu prišlo až k 2.1.2023, platí, že zariadenie bude k 2.1.2023 v prevádzke len 1 rok?

3. Zásadná pripomienka k § 4 odsek 3

Z § 4 ods. 3 navrhujeme vypustiť text: „alebo nepotravinársky celulóзовý materiál a lignocelulóзовý materiál.“

Odôvodnenie:

Náležitosti vyhlásenia pestovateľa alebo dodávateľa biomasy upravuje vyhláška MPA RV SR č. 397/2023 Z.z., pričom vzor vyhlásenia je zverejnený na webovom sídle MPA RV SR. Vzor vyhlásenia umožňuje biomasu klasifikovať len do jeden z troch kategórií: 1. lesná biomasa; 2. poľnohospodárska biomasa; 3. zvyšky z poľnohospodárstva, akvakultúry rybolovu a lesníctva. Vzor neobsahuje osobitnú kategóriu pre zvyšky a odpady, ktoré pochádzajú napríklad z priemyselného spracovania potravín, ktoré je možné ďalej spracovať na biopalivo. Rovnako vzor neupravuje osobitnú kategóriu pre nepotravinársky celulóзовý materiál a lignocelulóзовý materiál. Pre zvýšenie zrozumiteľnosti textu vyhlášky MŽP SR a presnejšie odzrkadlenie aplikačnej praxe navrhujeme zmienku o týchto materiáloch vypustiť.

Zároveň odporúčame zrevidovať vzor vyhlásenia MPA RV SR tak, aby bol použiteľný aj pre biomasu, ktorú je možné zaradiť medzi zvyšky a odpady z priemyslu. Dobrovoľná schéma ISCC umožňuje pre miesto vzniku odpadov a zvyškov vydávať tzv. „Self-declaration“, čo sa v praxi využíva napríklad pre použitý kuchynský olej. V tejto súvislosti upozorňujeme aj na skutočnosť, že právne normy nepopisujú, akým spôsobom pestovateľ alebo dodávateľ preukazuje, či je daný materiál považovaný za zvyšok.

4. Zásadná pripomienka k § 4 odsek 4

Z § 4 ods. 4 navrhujeme vypustiť text „aj keď vychádza z vyhlásení vydaných podľa odsekov 2 a 3“

Odôvodnenie:

Predmetný text navrhujeme odstrániť z dôvodu sprehladnenia legislatívneho textu. Máme za to, že uvedený text nijak neovplyvňuje a nedefinuje množinu prípadov, ktorých sa týka. Po odstránení uvedeného textu sa význam ustanovení ods. 4 nijak nezmení. Aktuálny text uvádza, že vyhlásenia preukazujú podmienky v ods. 1 písm. a) ak vychádzajú z vyhlásení, teda sami zo seba. Vyhlásenia v ods. 2-3 nie sú nijak odlišné od vyhlásení v ods. 4, či v inom odseku vyhlášky, preto podľa nášho názoru, uvedený text nenesie žiadny význam.

Odsek 4 podľa nášho názoru precizuje obsahové náležitosti vyhlásenia a podmienky jeho platnosti. Podmienkou platnosti vyhlásenia je dodržanie hmotnostnej bilancie osoby. Obsahovou náležitosťou vyhlásenia je opis vlastností biomasy alebo produktu, ktorého sa vyhlásenie týka.

5. Zásadná pripomienka k § 6 odsek 5

§ 6 ods. 5 navrhujeme vypustiť bez náhrady. Ostatné odseky sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie:

MŽP SR nemá na svojom webovom sídle zverejnené príklady povolených a nepovolených kombinácií vstupov a výstupov z hmotnostnej bilancie. Ustanovenie považujeme za obsolétne.

6. Zásadná pripomienka k § 7 odsek 1 a 2

V § 7 ods. 1 a 2 navrhujeme nahradiť slová „udelenie“ slovami „vydanie“

Odôvodnenie:

Legislatívno-technická úprava, ktorej predmetom je zjednotenie používaných pojmov v zákone s vyhláškou. Zákon č. 309/2009 Z.z. v § 14d ods. 2 písm. a) používa názov „Žiadosť o vydanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti“

7. Zásadná pripomienka k § 8

Do § 8 navrhujeme vložiť nový odsek, ktorý znie:

„V prípade ak Slovenský hydrometeorologický ústav zistí kritické alebo závažné prípady nesúladu pri výkone dohľadu podľa odseku 1, zverejní na svojom webovom sídle správu o identifikovaných nálezoch a odporúčanom postupe na nápravu.“

Odôvodnenie:

Zvýšenie transparentnosti a zjednotenie podmienok aplikovaných na kontroly odborne spôsobilých osôb vykonávané dobrovoľnými schémami na EÚ úrovni.

Dobrovoľné schémy majú v zmysle článku 6, písm. b) vykonávacieho nariadenia EÚ 2022/996 povinnosť zverejňovať ročné správy o identifikovaných kritických alebo závažných prípadoch nesúladu. Skutočnosti, ktoré možno považovať za kritický alebo závažný prípad nesúladu sú upravené vo vykonávacom nariadení EÚ 2022/996. Rovnakú povinnosť navrhujeme zaviesť aj pre SHMÚ.

8. Zásadná pripomienka k § 9

§ 9 upravujúci fungovanie databázy Únie navrhujeme bez náhrady vypustiť. Táto pripomienka je previazaná s pripomienkou k § 1 písm. n)

Odôvodnenie:

K 20.11.2025 neboli na EÚ úrovni prijaté dlhoočakávané pravidlá týkajúce sa vkladania údajov do databázy Únie, pravidlá týkajúce postavenia plyných palív v databáze Únie a Európskej komisii naďalej chýba právny základ umožňujúci rozšíriť scope databázy Únie aj na vstupné materiály.

Vzhľadom na to, že vyhláška MŽP SR o kritériách trvalej udržateľnosti má byť v súlade s vykonávacím nariadením EÚ 2022/996, ktorého novelizácia bola kvôli databáze Únie už avizovaná, navrhujeme MŽP SR predmetné ustanovenia vypustiť v celom rozsahu a znovu ich do vyhlášky doplniť v čase, kedy budú na EÚ úrovni jasne stanovené pravidlá, termíny, rozsah činností a fungovanie databázy Únie. Vkladanie vybraných ustanovení o databáze Únie považujeme za predčasné a nesie so sebou vysokú mieru rizika, že ustanovenia bude nutné v každom prípade novelizovať po tom, ako sa prijme novela vykonávacieho nariadenia EÚ 2022/996.

Rovnako nám v súčasnosti nie je zrejmé, či používanie databázy Únie bude záväzné aj pre zariadenia na výrobu elektriny a tepla s povinnosťou preukazovať plnenie kritérií trvalej udržateľnosti palív z biomasy (bioplynové stanice s príkonom nad 2MW).

Zdroj:

<https://www.slov-lex.sk/elegislativa/legislativne-procesy/SK/LP/2025/604>